

МІЖНАРОДНА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити (90 год)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Тимошенко Наталія Юріївна Практичні / Семінарські: кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Тимошенко Наталія Юріївна</i>
Розміщення курсу	<i>Електронний Кампус, Zoom (за умов дистанційної роботи)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей у сфері міжнародної інноваційної діяльності, зокрема здатність:

- застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління інноваційною діяльністю як на рівні підприємства, так і на міжнародному рівні (СК1);
- розробляти інноваційні проекти та управляти ними (ЗК 6);
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку та активізації інноваційної діяльності (СК 7).

Основні завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- економічної сутності інноваційного процесу та показників інноваційної діяльності;
- напрямів, рівнів, форм, стратегій, методів та моделей управління міжнародною інноваційною діяльністю;
- теоретико-методичних підходів щодо оцінювання інноваційної діяльності та інновацій;
- загальних засад формування та управління інноваційною діяльністю в зарубіжних країнах.

уміння:

- розрізняти основні підходи та форми міжнародної інноваційної діяльності;
- вибирати ефективні методи управління інноваційною діяльністю;
- оцінювати економічну ефективність інноваційної діяльності;

- визначати заходи стимулювання інноваційної активності як на рівні підприємства, так і на міжнародному рівні;
- обґрунтувати основних напрямів підвищення інноваційної діяльності підприємств;
- виявляти передумови та перешкоди здійснення міжнародної інноваційної діяльності;
- розробляти організаційно-економічних заходи для реалізації інноваційних проектів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна вивчається на 4 курсі у осінньому семестрі. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідно володіти знаннями з дисциплін: «Міжнародна економіка», «Економічний аналіз», «Організація виробництва», «Конкуренція та конкурентоспроможність міжнародного бізнесу». Успішне оволодіння дисципліною знадобиться студентам у межах вивчення дисциплін: «Управління інтелектуальним капіталом», «Міжнародні стратегії економічного розвитку», «Глобальна економіка», при написанні дипломної роботи та у практичній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Лекція 1. Інновації та інноваційна політика в ринкових умовах

Лекція 2. Економічна сутність інноваційного процесу та стратегія інноваційної діяльності

Лекція 3. Інфраструктура інноваційної діяльності

Лекція 4. Основи інноваційної діяльності підприємств

Лекція 5. Показники інноваційної діяльності та інноваційна активність підприємств

Лекція 6. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності

Лекція 7. Розвиток інноваційної діяльності в окремих зарубіжних країнах

Лекція 8. Фінансування інноваційної діяльності

Лекція 9. Ризики в інноваційній діяльності підприємств

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України : монографія / В.В. Зянько, І.Ю. Єпіфанова, В.В. Зянько ; Монографія: ВНТУ, 2015. - 172 с.

Міжнародна інноваційно-інвестиційна діяльність України. Вектор розвитку [Текст] [Текст] : монографія / А.В. Гриньов, О.М. Шершенюк, С.В. Овчаренко; Харк. нац. автомоб.-дорозж. ун-т. - Х. : ХНАДУ, 2008. - 206 с.

Стеченко Д. М. Інноваційні форми регіонального розвитку. Навч. посібник. – К.: „Вища школа”, 2002. – 254 с.

Науково-технічна та інноваційна діяльність в Україні в контексті євроінтеграційних процесів / І. Ю. Єгоров, І. А. Жукович, Ю. О. Рижкова, М. В. Пугачова) – К., 2006. – 224 с.

Допоміжна література

Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід : монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. С. Захаркіної. Суми: Сумський державний університет, 2019. – 200 с.

Соловьев В. П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (синергические эффекты инноваций). – К.: Феникс, 2004. – 560 с.

Михайлова Л.І., Турчіна С.Г. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

В межах вивчення дисципліни заплановано 18 год. лекційних та 36 год. практичних занять. Протягом викладання курсу дисципліни застосовуватимуться основні методи навчання:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум).

Методика вивчення дисципліни базується на синтезі лекцій, семінарських, практичних занять, які передбачають розв'язання розрахункових задач, аналіз конкретних ситуацій, ділові ігри, тестування та самостійну роботу студентів.

Вивчення дисципліни проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у вищих навчальних закладах з використанням лекційного матеріалу, роботою на практичних та семінарських заняттях, виконанням завдань для самостійної роботи. Студентам рекомендується більше уваги приділяти самостійному виконанню завдань, здійсненню аналітичних оглядів періодичної літератури.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів.

У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців в умовах ринку. Студенти розглядають ситуації, наближені до реальних умов виробничої діяльності.

Самостійна робота студентів полягає у створенні індивідуальних опорних конспектів, виконанні вправ змістово-пошукового плану, підготовці та виконанні індивідуальних та колективних завдань.

Лекція 1. Інновації та інноваційна політика в ринкових умовах

Поняття інновацій та їх класифікація. Походження терміну „інновація”. Процес комерціалізації. Інноваційний лаг. Фактори, від якого залежить рівень ризику зумовленого нововведеннями. Мета інновації. Продуктові інновації. Технологічні інновації. Організаційно-управлінські інновації. Життєвий цикл інновацій та дифузія.

Лекція 2. Економічна сутність інноваційного процесу та стратегія інноваційної діяльності

Трактування інноваційного процесу. Основні складові інноваційного процесу. Ринок нововведень. Ринок чистої конкуренції нововведень. Ринок капіталу. Аналіз реалізації інноваційного процесу. Види інноваційних стратегій. Складові інноваційної діяльності підприємства. Стратегія інноваційної діяльності.

Лекція 3. Інфраструктура інноваційної діяльності

Поняття інфраструктури інноваційної діяльності. Фактори формування технопарків як осередків інноваційної діяльності. Значення проекту „технопарк”. Міські агломерації як потенціальні осередки створення технопарків і технополісів. Мета та принципи створення науково-технічних парків. Основні типи технопарків. Вихідні інноваційні послуги технопарку.

Основні напрямки управління діяльністю технопарками з боку держави.

Технополіс як форма інтеграції науки і виробництва. Системно-структурна суть технополісу. Функція технополісу. Матеріально-технічна база технополісу. Особливості організації технополісу на засадах СВЕЗ.

Бізнес-інкубатор як організаційно-економічний засіб впровадження інновацій. Головне призначення бізнес-інкубатора. Етапи проходження фірми через бізнес-інкубатор. Показники ефективної діяльності бізнес-інкубатора. Бізнес-планування в технопаркових структурах і механізм дії. Аспекти оцінки ризику в інноваційній сфері. Основні компоненти технопаркових структур. Блок-схема процесу бізнес-планування інноваційної діяльності. Розділи бізнес-плану та питання реалізації інноваційного проекту.

Науково-технічні зони та їх видова різноманітність. Сутність науково-технічної зони. Основні причини інтеграції вузівської науки з державними та приватними компаніями. Структурна класифікація науково-технічних зон. Моделі науково технічних зон: американська, японська; змішана.

Лекція 4. Основи інноваційної діяльності підприємств

Сутність та складові елементи інноваційної політики підприємства. Поняття інноваційної стратегії. Види інноваційних стратегій та їх співвідношення. Методи управління вибором інноваційних стратегій підприємства. Моделі управління міжнародною інноваційною діяльністю. Особливості ціноутворення на наукову і науково-технічну продукцію. Стратегії ціноутворення в інноваційній сфері.

Лекція 5. Показники інноваційної діяльності та інноваційна активність підприємств

Умови формування високоефективної інноваційно-виробничої інфраструктури. Показники для оцінювання інноваційної діяльності на різних рівнях. Життєвий цикл інновацій різних типів. Сукупність розрахункових економічних показників інноваційної активності підприємств.

Лекція 6. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності

Основні принципи вимірювання ефективності інноваційної діяльності. Методологічні основи оцінки ефективності інноваційних проектів. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів. Оцінка економічної ефективності інноваційної діяльності.

Лекція 7. Розвиток інноваційної діяльності в окремих зарубіжних країнах

Інноваційна діяльність в окремих західноєвропейських країнах. Лідерство Німеччини в сфері інноваційної діяльності. Критерії аналізу інноваційної діяльності фірми. Особливості розвитку інноваційної діяльності в Франції, Польщі.

Інноваційна діяльність у США. Групи показників визначення інноваційного індексу держави, першочергові заходи зміцнення інноваційної сфери в США.

Інноваційна діяльність в окремих країнах Південно-Східної Азії. Тенденція щодо створення інфраструктури сфери інноваційної діяльності в Китаї. Створення інкубаторів і технопарків у Китаї. Створення технополісів у Японії.

Лекція 8. Фінансування інноваційної діяльності

Система і характеристика джерел фінансування. Позабюджетні фонди фінансування інноваційного процесу. Венчурне інвестування. Венчурне фінансування. Джерела та умови венчурного фінансування. Мета венчурного підприємництва. Джерела фінансування венчурного капіталу в Європі. Участь фондів венчурного капіталу на різних етапах фінансування життєвого циклу нововведень.

Тема 9. Ризики в інноваційній діяльності підприємств

Інноваційні ризики та їх вплив на інноваційну діяльність. Класифікація і характеристика видів інноваційних ризиків. Методи оцінки інноваційних ризиків. Способи зниження ризику в міжнародній інноваційній діяльності. Оцінка ризику інноваційних проектів на основі матриці морфологічного синтезу. Оцінка впливу ризиків, спричинених факторами макро- і мікросередовища інноваційної діяльності. Ризики портфеля інноваційних проектів. Поняття ризик-менеджменту інновацій.

Основне завдання циклу практичних занять – це закріплення на практиці отриманих знань на лекціях, вирішення конкретних практичних ситуацій і задач з міжнародної інноваційної діяльності.

Практичне заняття 1. Еволюція поняття “інновація”

Питання для обговорення

1. Дослідження еволюції поняття “інновації” — виникнення, розвиток та історія.
2. Класифікація та види інновацій
3. Приклади інновацій різних типів

Завдання для СРС

Сформуувати власне розуміння терміну “інновація”

Практичне заняття 2. Економічна сутність інноваційного процесу та показники інноваційної діяльності

Питання для обговорення

- Економічна природа інноваційного процесу.
- Характеристика стадій інноваційного процесу.
- Аналіз реалізації інноваційного процесу.
- Життєвий цикл інновацій.

Завдання для СРС

Визначити економічні механізми та організаційні форми управління інноваційною діяльністю залежно від типу інновацій.

Практичне заняття 3. Ділова гра “Дослідження показників інноваційної діяльності України”

Група ділиться на 4 відділи: інформаційний, аналітичний, управлінський та зовнішньо-економічний. Виходячи з обраної ролі здійснюється дослідження за запропонованою темою. Презентація результатів роботи відбувається на практичному занятті.

Практичне заняття 4. Інфраструктура інноваційної діяльності та її суб’єкти

Питання для обговорення

- Економічна природа та фактори формування інфраструктури міжнародної інноваційної діяльності.
- Вплив інноваційної інфраструктури на інноваційну активність підприємств.
- Принципи управління інфраструктурою інноваційної діяльності.
- Науково-технічні зони та їх видова різноманітність.

Завдання для СРС

- Побудувати логіко-структурну схему інфраструктури інноваційної діяльності.
- Установити проблемні зв’язки між різними суб’єктами інноваційної інфраструктури.

Практичне заняття 5. Ділова гра “Дослідження інфраструктури інноваційної діяльності України”

Група ділиться на 4 відділи: інформаційний, аналітичний, управлінський та зовнішньо-економічний. Виходячи з обраної ролі здійснюється дослідження за запропонованою темою. Презентація результатів роботи відбувається на практичному занятті.

Практичне заняття 6. Розвиток інноваційної діяльності в окремих зарубіжних країнах

Студенти розподіляються у групи по 2 людини для дослідження обраної країни. Презентація результатів роботи відбувається на практичному занятті.

Практичне заняття 7. Розвиток інноваційної діяльності в окремих зарубіжних країнах

Студенти розподіляються у групи по 2 людини для дослідження обраної країни. Презентація результатів роботи відбувається на практичному занятті.

Практичне заняття 8. Інноваційна діяльність в системі міжнародного економічного співробітництва.

Питання для обговорення

- Інноваційна діяльність в системі міжнародного економічного співробітництва.
- Міжнародні інноваційні проекти України та її участь в інтеграційних процесах.
- Проблеми та перешкоди інноваційної інтеграції.

Завдання для СРС

Проаналізувати інноваційну діяльність на міжнародному ринку для однієї з обраних галузей промисловості України.

Практичне заняття 9. Світова інтеграція в сфері інновацій

Питання для обговорення

Інноваційна діяльність в системі міжнародного економічного співробітництва.

Вплив інновацій на економічне зростання.

Вплив міжнародних кооперацій на виробництво і споживання.

Завдання для СРС

Коротко сформулюйте власне бачення міжнародного економічного співробітництва для України

Практичне заняття 10. Глобальний інноваційний індекс

Питання для обговорення

1. Поняття Глобальний інноваційний індекс

2. Складові індексу

3. Дослідження Глобального інноваційного індексу у динаміці

Завдання для СРС

Підготувати коротку аналітичну доповідь по складовим Глобального інноваційного індексу обраної країни у динаміці

Практичне заняття 11. Форми організації інноваційної діяльності в контексті міжнародного досвіду

Питання для обговорення

Інноваційна сутність та передумови створення технопаркових структур.

Технополіс як форма інтеграції науки і виробництва.

Бізнес-інкубатор як організаційно-економічний засіб впровадження інновацій.

Завдання для СРС

На основі останніх публікацій та наявних статистичних даних проаналізувати результати діяльності технопарків, технополісів та бізнес-інкубаторів; порівняти з їх розвитком у зарубіжних країнах.

Практичне заняття 12. Моделі функціонування та фінансування інноваційної діяльності

Питання для обговорення

Стисла презентація узагальненого дослідження за запропонованою тематикою по обраній країні

Практичне заняття 13. Фінансові структури в забезпеченні інноваційної діяльності

Питання для обговорення

Аналіз можливостей фінансового забезпечення інновацій.

Сутність та роль інноваційних банків у фінансовому забезпеченні технічного розвитку виробництва.

Проблеми фінансування міжнародних інноваційних проектів.

Завдання для СРС

Відібрати та опрацювати п'ять наукових фахових статей, визначити основні передумови та фінансові перешкоди у здійсненні інноваційної діяльності.

Практичне заняття 14. Фінансово-промислові групи

Питання для обговорення

Інноваційна сутність ФПГ та їх роль у стабілізації і розвитку економіки.

Принципи формування і державного регулювання діяльності ФПГ.

Результати функціонування окремих ФПГ.

Алгоритми проектування корпоративних структур.

Завдання для СРС

Проаналізувати результати діяльності ФПГ, виділити їх ключові переваги, порівняти розповсюдження та функціонування у закордонних країнах.

Практичне заняття 15. Венчурне фінансування у міжнародній інноваційній діяльності

<p>Питання для обговорення</p> <p>Особливості та основні принципи функціонування «венчурних» фондів.</p> <p>Державне регулювання венчурного фінансування.</p> <p>Міжнародний досвід діяльності міжнародних венчурних фондів.</p> <p>Завдання для СРС</p> <p>Проаналізувати діяльність венчурних фондів в Україні, навести приклад реалізованих проєктів.</p>
<p>Практичне заняття 16. Ризики в інноваційній діяльності</p> <p>Питання для обговорення</p> <p>Класифікація і характеристика видів ризиків.</p> <p>Управління ризиками в міжнародній інноваційній діяльності.</p> <p>Способи зниження ризиків при здійсненні міжнародної інноваційної діяльності.</p> <p>Завдання для СРС</p> <p>Визначити основні ризики інноваційної діяльності при міжнародному науково-технічному співробітництві для досліджуваного підприємства/регіону/країни.</p>
<p>Практичне заняття 17. Презентація розрахунково-графічної роботи</p> <p>Доповіді та презентації студентів за обраною тематикою дослідження</p>
<p>Практичне заняття 18. Підведення підсумків вивчення дисципліни.</p> <p>Проведення заліку.</p>

6. Самостійна робота студента/аспіранта

<ol style="list-style-type: none"> 1. Типи нововведень. 2. Основні критерії класифікації інновацій. 3. Визначити основні підходи до класифікації інновацій. 4. Виділити групи інновацій за класифікаційними ознаками та скласти логіко-структурну схему. 5. Визначити економічні механізми та організаційні форми управління інноваційною діяльністю залежно від типу інновацій. 	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи інноваційного процесу. 2. Показники для характеристики результатів інноваційної діяльності підприємства. 3. Визначити економічні механізми та організаційні форми управління інноваційною діяльністю залежно від типу інновацій. 4. Чинники впливу на інноваційну активність діяльності підприємств 5. Побудувати логіко-структурну схему інфраструктури інноваційної діяльності. 6. Встановити проблемні зв'язки між різними суб'єктами інноваційної інфраструктури. 	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Способи зниження ризику в міжнародній інноваційній діяльності. 2. Проаналізувати основні методи та форми реалізації інноваційного продукту (інноваційної технології) залежно від різних типів інновацій. 3. Побудувати логіко-структурну схему інфраструктури інноваційної діяльності. 4. Установити проблемні зв'язки між різними суб'єктами інноваційної інфраструктури. 	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи функціонування „венчурних” фондів. 2. Мотиви щодо вигідності вміщення коштів в інноваційний банк. 3. Проаналізувати діяльність венчурних фондів в Україні, навести приклад реалізованих проєктів. 	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Причини посилення інтеграції в інноваційній сфері. 2. Ризики інноваційної діяльності при міжнародному науково-технічному співробітництві. 	2

<ul style="list-style-type: none"> 3. Україна в інтеграційних процесах – можливості, досвід, перешкоди. 4. Ключові чинники інноваційної активності в країнах Європи. 5. Виділити універсальні критерії та групи показників для аналізу інноваційної діяльності різних країн. 6. Виділити ключові особливості інноваційної діяльності в окремих західноєвропейських країнах. 	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Інноваційна суть і принципи створення науково-технічних парків. 2. Проблеми, які можуть вирішуватися в системі науково-технічних парків. 3. На основі останніх публікацій та наявних статистичних даних проаналізувати результати діяльності технопарків, технополісів та бізнес-інкубаторів; порівняти з їх розвитком у зарубіжних країнах. 	2
<ul style="list-style-type: none"> 1. Передумови формування стратегії розвитку бізнесу на базі нових технологій. 2. Можливі причини стримування нововведень в компанії. 3. Умови, за яких може забезпечуватися успіх інновацій компанії. 4. Проаналізувати економічні механізми й організаційні форми управління інноваційною діяльністю залежно від типу інновацій. 	2
<ul style="list-style-type: none"> 1. Виділити характерні риси ФПГ, їх переваги та недоліки, порівняно з іншими формами господарської діяльності. 2. Основні стратегічні завдання, які вирішує держава при створенні ФПГ. 3. На основі закордонного досвіду виділити заходи для активізації інноваційних процесів на регіональному, галузевому та на рівні підприємства. 4. Інноваційна сутність ФПГ та їх роль у стабілізації і розвитку економіки. 5. Банки і управлінські інструменти в системі ФПГ. 	2
<ul style="list-style-type: none"> 1. Моделювання інноваційних ризиків. 2. Застосування теорії ігор для аналізу інноваційних ризиків. 	2
Підготовка РГР	10
Підготовка до МКР	2
Підготовка до заліку	6
Всього	36

Робочим навчальним планом для денної форми навчання передбачається індивідуальне завдання у вигляді розрахунково-графічної роботи, зарахування якої є необхідною умовою допуску до заліку. Вимоги до розрахунково-графічної роботи з «Міжнародна інноваційна діяльність» наведено нижче.

Розрахунково-графічна робота (РГР) виконується у формі короткого тезисного звіту загальним обсягом до 10 сторінок з дослідження обраної проблеми, що стосується міжнародної інноваційної діяльності, її формування, функціонування та діагностики. Розрахунково-графічна робота з дисципліни «Міжнародна інноваційна діяльність» оформлюється у вигляді авторських тез, має короткого вступу (до 2 абзаців), містить розрахунково-графічну та аналітичну частини, висновки, список використаних джерел, за потреби додатки.

Метою розрахунково-графічної роботи є дослідження формування, функціонування та розвитку міжнародної інноваційної діяльності. Для цього студент, спираючись на наявну теоретико-методичну базу, має розробити авторський підхід до дослідження обраної проблеми, обґрунтувати методичний підхід до проведення дослідження, проаналізувати, узагальнити та графічно подати статистичну інформацію з обраної тематики, розробити власні рекомендації та за можливості дослідити перспективи розвитку обраного напрямку. Висновки (обсяг до 2-3 абзаців) мають містити короткий узагальнюючий результат дослідження, а список використаних джерел відображати глибину пропрацювання проблеми. За потреби розрахунково-графічна робота може містити додатки у які можуть бути винесені графічні, статистичні та інші матеріали, які не подані в основному текст роботи, але про які містяться згадування та посилання в основному тексті.

Розрахункова робота виконується у письмовому вигляді, кінцевий термін виконання розрахункової роботи – 10.12.2023. Презентація роботи на практичному занятті є обов'язковим елементом зарахування РГР.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Набуття студентами теоретичних економічних знань і практичних умінь здійснюється відповідно до передбачених робочими навчальними планами форм організації навчання. Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, що здійснюється за допомогою використання мультимедійних засобів.

У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних умінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців в умовах ринку.

Методика вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання індивідуальних, контрольних завдань, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу з інформаційних джерел.

При вивченні матеріалу навчальної дисципліни увага акцентується як на теоретичних аспектах логіки прийняття економічних рішень на рівні окремих економічних завдань, так і на прикладному значенні економічних закономірностей, визначених законодавчими і нормативними актами правил поведінки підприємств як господарських суб'єктів. На лекціях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їх причин та наслідків. Лекція має на меті організувати творчу думку студентів, активізувати їх роздуми над проблемою й обирати правильну тактику в вирішенні тих чи інших виробничо-господарських ситуацій.

При вивченні курсу на практичних заняттях студенти виконують типові розрахунково-аналітичні задачі та опрацьовують матеріал лекційних занять. Самостійна робота студентів в ході вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна інноваційна діяльність» проводиться за такими формами:

- опрацювання лекційного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;
- підготовка до модульної контрольної роботи;
- виконання розрахункової роботи;
- підготовка до заліку.

На практичних заняттях студенти повинні набути вмінь та навичок у вивченні матеріалу дисципліни. Для досягнення цієї мети практикуються: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей з актуальних питань тем курсу, розв'язування актуальних кейсів.

Оцінка успішності студентів з навчальної дисципліни «Міжнародна інноваційна діяльність» побудована з урахуванням різних видів робіт: вирішення практичних задач, доповідей, опитування на практичних заняттях, результатів написання розрахункової роботи, проведення модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Поточне та підсумкове оцінювання роботи студентів здійснюється для діагностики у них рівня набутих знань й умінь та сформованості необхідних компетентностей на основі розроблених пакетів контрольних завдань.

Студент зобов'язаний відвідувати лекції та практичні заняття. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Будь-які прояви академічної недобросовісності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше за посиланням: https://osvita.kpi.ua/files/downloads/Pologen_pro_plagiat.pdf

Спілкування з викладачами проводиться під час лекційних та практичних занять, через електронний кампус, електронну пошту, Zoom, а також за потреби через телефон. Консультація проводиться за домовленістю зі студентами в дистанційній формі.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Студент після вивчення дисципліни (кредитного модуля) складає залік. Необхідною умовою допуску до екзамену є зарахування: МКР та РГР. За результатами відповідей на заліку студент отримує відповідну оцінку (відповідно до PCO). Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала оцінювання

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- активну участь у роботі на практичних заняттях;
- написання модульної контрольної роботи;
- написання розрахункової роботи;
- доповіді з проблемних питань;
- відповіді на заліку.

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Робота на практичних заняттях

Ваговий бал – 1. Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює

1 бал x 8 = 8 балів.

Критерії оцінювання:

1 бал – студент присутній на занятті, активно працює, уважно слухає, володіє конспектом та добре орієнтується в теоретичному та практичному матеріалі, проявляє ініціативу у вирішенні практичних задач, приймає активну участь у дискусії;

0,5 бали – студент запізнився на практичне заняття, поводить себе не уважно, слухає частково, відволікається, не приймає участь у обговоренні із колегами, студент слабо орієнтується у конспекті, відповідає на питання частково;

0 балів – студент не працює на практичному, намагається зайнятися власними справами, до практичного заняття не підготовлений, матеріалом не володіє, на поставлені питання відповідь надати не може.

2. 2. Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 30 балів за 1 модульну контрольну роботу. Максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу дорівнює 30 балів.

При розробленні критеріїв оцінювання модульної контрольної роботи враховано, що оцінювання результатів кожного завдання здійснюється у 4-рівневій системі балів. При цьому, використовується співвідношення балів за системою 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0. Незалежно від кількості рівнів оцінювання нижня межа позитивного оцінювання є 0,5 qі тах, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

– «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 30-28 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 27-23 балів;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки, робота не вичитана, неправильно структурована чи оформлена – 22-18 балів;

– «незадовільно», незадовільна відповідь (не відповідає вимогам на «задовільно») – 0 балів.

2.3. Розрахункова робота

Ваговий бал – 10 балів за 1 розрахункову роботу. Максимальна кількість балів за одну індивідуальну розрахункову роботу дорівнює 10 балів.

При розробленні критеріїв оцінювання розрахункову роботу враховано, що оцінювання результатів кожного завдання здійснюється у 4-рівневій системі балів. При цьому, використовується співвідношення балів за системою 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0. Незалежно від кількості рівнів оцінювання нижня межа позитивного оцінювання є 0,5 qі тах, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

– «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-9 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 8-7 балів;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки, робота не вичитана, неправильно структурована чи оформлена – 6-5 балів;

– «незадовільно», незадовільна відповідь (не відповідає вимогам на «задовільно») – 0 балів.

2.4. Доповіді з проблемних питань

У середньому за семестр кожний студент має зробити три відповіді на практичних заняттях (за умови, що на одному занятті відповідають 10-14 студентів при приблизній чисельності групи 25 осіб (присутні) – $14 \frac{\text{студ.} * 8 \text{ практ.занять}}{25 \text{ студентів}} \approx 4$ доповіді.

Ваговий бал за одну доповідь – 3. Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює 3 бали $\times 4 = 12$ балів.

Критерії оцінювання:

2 бали – відповіді на основні та додаткові запитання повні, вичерпні, обґрунтовані, студент добре орієнтується в теоретичному та практичному матеріалі, першим розв'язує задачі;

1-2 бали – неповні або неточні відповіді на основне та додаткові запитання, студент володіє уривчастою інформацією, інформація носить описовий, не аналітичний характер;

0 балів – відповідь на основне запитання відсутня, студент не володіє матеріалом, необхідним для розв'язання практичних задач.

3. Умови позитивної поточної атестації:

За результатами значення поточного рейтингу студента з кредитного модуля (дисципліни) здійснюється атестація студентів на 8 та 14 тижнях навчання.

За результатами навчальної роботи **за перші 8 тижнів** «ідеальний студент» має набрати 30 балів. На першій атестації (8-й тиждень) студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг не менше $0,6 * 22 = 18$ бали.

Максимально можливий рейтинг на час першої атестації – 30 балів.

За результатами **14 тижнів** навчання «ідеальний студент» має набрати 60-балів. На другій атестації (14-й тиждень) студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг не менше $0,6 * 60 = 36$ балів, при умові, якщо на час першої атестації студент отримав не менше 18 балів.

Максимально можливий рейтинг на час другої атестації (за наростаючим підсумком) – 60 балів.

На протязі останніх тижнів (з 14 по 18) студенти готуються до заліку.

Максимальна сума балів за семестр складає 100.

Штрафні та заохочувальні бали за семестр:

- написання та публікація тез з дисципліни – 3 бали;

- написання та публікація наукової фахової статті з тематики дисципліни – 10 балів;

- участь в олімпіаді з дисципліни, розробка ситуаційних вправ, тестових завдань та задач з курсу, виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів з дисципліни надається від 5 до 10 заохочувальних балів;

- проходження онлайн курсу та отримання сертифікату з дисципліни (за попереднім погодженням з керівником) – 1-5 балів (в залежності від складності та тривалості курсу);

- подання індивідуального завдання після встановленого терміну знижує оцінку на 4 бали.

Максимальна кількість заохочувальних балів – 10 балів (за наявності заохочувальні бали додаються до підсумкового рейтингу студента за семестр.

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$R_C = 8 + 30 + 10 + 12 = 60 \text{ балів.}$$

Залікова складова шкали дорівнює 40 % від R, а саме:

$$R_E = R_C \frac{0,40}{1 - 0,40} = 40 \text{ балів}$$

Таким чином, рейтингова шкала з дисципліни складає $R = R_C + R_E = 100$ балів.

4. Необхідною умовою допуску до заліку є зарахування атестаційних експрес-контролів та модульної контрольної роботи, а також стартовий рейтинг (r_c) не менше 60 % від R_c , тобто 36 балів.

5. На заліку студенти виконують комплексну письмову роботу, що складається з питань теоретичного та практичного характеру, а також тестових завдань. Критерії оцінювання:

40 – повні відповіді на всі питання;

30– 39 балів – присутні неточності в відповідях на теоретичні запитання, є помилки в тестових завданнях або неточності в обґрунтуванні відповіді аналітичного завдання;

20 – 29 балів – неповні відповіді на теоретичні питання та практичне завдання, помилки в тестовій частині;

0 –19 балів – студент незадовільно виконав завдання.

6. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Міжнародна інноваційна діяльність»

1. Поняття інновацій та їх класифікація.
2. Сутність інноваційного процесу
3. Аналіз реалізації інноваційного процесу.
4. Стратегія інноваційної діяльності підприємства.
5. Інноваційна активність.
6. Ризик в інноваційній діяльності.
7. Інфраструктура інноваційної діяльності та її суб'єктів.
8. Роль інноваційних банків у фінансовому забезпеченні технічного розвитку виробництва.
9. Інноваційна діяльність в системі міжнародного економічного співробітництва.
10. Зарубіжний досвід оцінювання і формування потенціалу інноваційного розвитку.
11. Науково-технічні зони та їх видова різноманітність.
12. Фактори формування технопарків як осередків інноваційної діяльності.
13. Інноваційна суть і принципи створення технопаркових структур.
14. Технополіс як форма інтеграції науки і виробництва.
15. Бізнес-інкубатор як організаційно-економічний засіб впровадження інновацій.
16. Бізнес-планування в технопаркових структурах і механізм їх дії.
17. Проблеми управління технологічними інноваціями в бізнесі.
18. Передумови формування стратегії розвитку на базі нових технологій.
19. Показники для характеристики результатів інноваційної діяльності підприємства.
20. Установити проблемні зв'язки між різними суб'єктами інноваційної інфраструктури.
21. Виділити групи інновацій за класифікаційними ознаками та скласти логіко-структурну схему.
22. Способи зниження ризику в міжнародній інноваційній діяльності.
23. Причини посилення інтеграції в інноваційній сфері.
24. Ризики інноваційної діяльності при міжнародному науково-технічному співробітництві.
25. Виділити універсальні критерії та групи показників для аналізу інноваційної діяльності різних країн.
26. Форми об'єднання підприємств.
27. Порядок укладання договору про створення ФПГ та завдання її формування.
28. ФПГ як базис економіки розвинених країн.

29. Інноваційна сутність ФПГ та їх роль у стабілізації і розвитку економіки.
30. Принципи формування і державного регулювання діяльності ФПГ.
31. Алгоритм проектування корпоративних структур.
32. Банки і управлінські інструменти у системі ФПГ.
33. Розробити рекомендації щодо оптимізації інфраструктури інноваційної діяльності в Україні.
34. Інноваційна суть і принципи створення науково-технічних парків.
35. Проблеми, які можуть вирішуватися в системі науково-технічних парків.
36. Передумови формування стратегії розвитку бізнесу на базі нових технологій.
37. Виділити характерні риси ФПГ, їх переваги та недоліки, порівняно з іншими формами господарської діяльності.
38. Виділити заходи для активізації інноваційних процесів на регіональному, галузевому та на рівні підприємства.
39. Виділити заходи для активізації інноваційних процесів на регіональному, галузевому та на рівні підприємства.
40. Україна в інтеграційних процесах – можливості, досвід, перешкоди.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри міжнародної економіки, к.е.н, Тимошенко Н.Ю.

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2023)